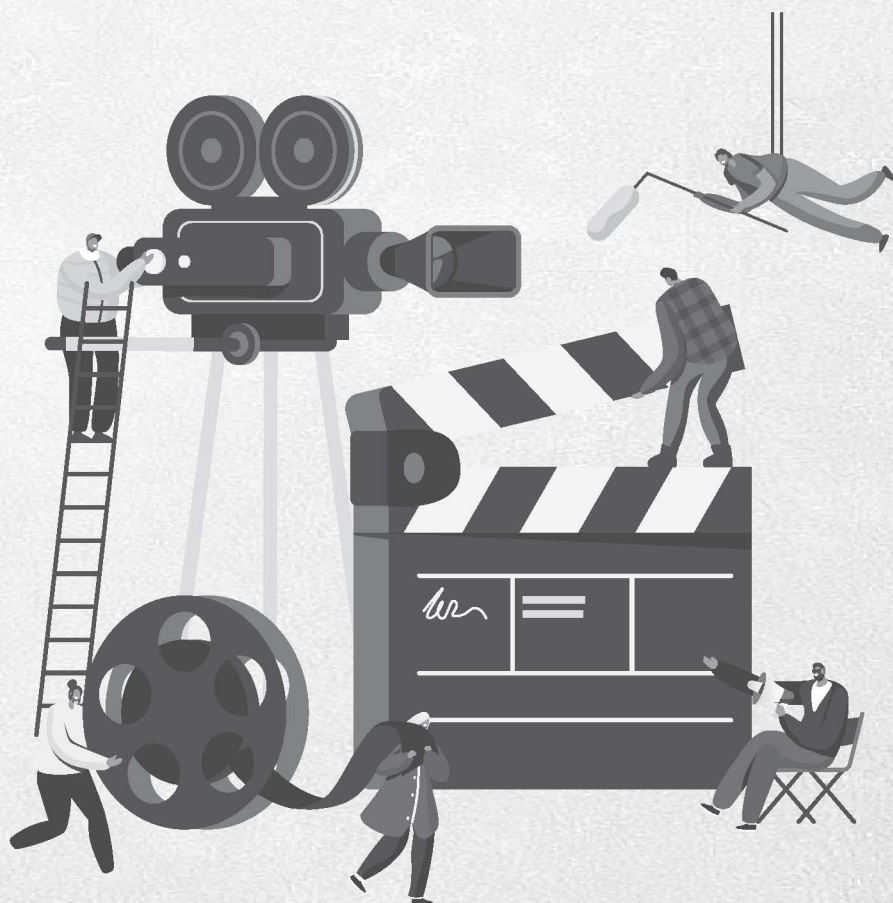

SCRIPT

Zeszyt 4
Zagadnienia produkcji filmowej

SCRIPT

Zeszyty Gdyńskiej Szkoły Filmowej

Zeszyt 4

Zagadnienia produkcji filmowej

Redaktor naukowy
Krzysztof Kornacki

Współpraca redakcyjna
Adam Kamiński

Gdyńska Szkoła Filmowa
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdynia – Gdańsk 2020

Recenzent
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski

Redaktor Wydawnictwa
Justyna Zyśk

Projekt okładki i stron tytułowych
Kamil Bryl

Układ typograficzny i skład
Michał Janczewski

Publikacja sfinansowana ze środków: Pomorskiej Fundacji Filmowej w Gdyni,
Dziekana Wydziału Filologicznego oraz Instytutu Badań nad Kulturą
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Pomorska Fundacja Filmowa
© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISSN 2545-2169
ISBN 978-83-947907-4-5
ISBN 978-83-8206-129-1

Wydawcy:

Gdyńska Szkoła Filmowa
Pomorska Fundacja Filmowa w Gdyni
pl. Grunwaldzki 2
81-372 Gdynia
tel. 58 712 22 88, fax 58 621 15 78

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl
Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Adres redakcji
pl. Grunwaldzki 2
81-372 Gdynia
e-mail: script.gsf@gmail.com

Strona internetowa: www.facebook.com/gsfscript/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49, fax 58 551 05 32

Spis treści

Od redakcji (*Krzysztof Kornacki, Leszek Kopec*) ▪ 5

PRAKTYCZNIE

Robert Gliński

Producent filmowy. Marzenia reżysera ▪ 11

Kamil Przełęcki

Jak zadebiutować w polskim filmie. Perspektywa produkcyjna ▪ 17

Oceniać poetę po długości wiersza?

Krótki metraż w edukacji filmowej i poza nią.

Z Wojciechem Marczewskim rozmawia Jerzy Rados ▪ 65

NAUKOWO

Jerzy Rados

Debiuty filmowe w polskim kinie po 1989 roku.

Zagadnienia produkcji i finansowania ▪ 87

Artur Majer

Inwestycja w jakość, czyli seriale premium w Polsce ▪ 139

Filip Marczewski

Uwagi o regionalnych funduszach filmowych w Polsce ▪ 157

Andrzej Kopera

*Big data. Nowoczesna metoda analityczna
w przemyśle filmowym (na przykładzie Hollywood) ■ 170*

Jakub Maj

Cash flow w procesie produkcji filmu dokumentalnego w Polsce ■ 199

Grzegorz Fortuna

Seks, piractwo i kasety wideo.

Rozkwit rynku i kultury VHS w schyłkowym PRL-u ■ 212

Od redakcji

Zagadnieniami produkcji filmowej zajmują się w sposób praktyczny, co oczywiste – niech czytelnik wybaczy ten pleonazm – producenci filmowi i ludzie związani z przemysłem audiowizualnym. Ale od niedawna ta sfera działalności jest intensywnie badana także przez filmoznawców i medioznawców (na gruncie anglosaskim wcześniej, w Polsce mniej więcej od dekady). Pisząc „intensywnie”, chcemy podkreślić, że takie badania mają rodzimych antenatów (najważniejszymi pionierami tej tematyki byli Edward Zajiček, Ewa Gębicka i – w kluczu bardziej historycznym – Alina Madej). Dziś najważniejszym polskim badaczem sytuującym się w kręgu problematyki produkcji filmowej jest Marcin Adamczak, a obok niego spore grono naukowców (po latach dominacji estetycznych, psychoanalitycznych i tym podobnych paradygmatów). Chcieliśmy również i my – jako Gdyńska Szkoła Filmowa oraz Uniwersytet Gdański – dorzucić swoje trzy grosze do tematu. Jesteśmy nawet przekonani, że zaprezentowane w niniejszym numerze teksty da się wycenić większą walutą.

Jak przystało na szkołę filmową, połowa tekstów (naukowych i nienaukowych – to już tradycja serii SCRIPT) prezentuje spójną, wzajemnie się uzupełniającą perspektywę problemową – tym razem jest to debiut filmowy (rozumiany głównie jako długometrażowy film fabularny). Czytelnik znajdzie więc wyczerpujący wykład znanego i doświadczonego producenta filmowego Kamila Przetęckiego o tym, jak zadebiutować w polskim kinie (a konkretniej: jakie wymogi potencjalnemu debiutantowi stawia polski rynek filmowy oraz jakie kompetencje powinien posiadać debiutant); a ponadto wywiad

z Wojciechem Marczewskim na temat rangi krótkiego metrażu jako etapu pośredniego na drodze do wymarzonego debiutu. Zapozna się także – w tekście Jerzego Radosa – z obszernym i kompleksowym opisem zagadnień produkcji i finansowania polskich debiutów po 1989 roku, zwłaszcza zaś w epoce PISF-owskiej (po 2005 roku).

Dwa teksty – pośrednio odnoszące się do wcześniejszych – poświęcone są finansowaniu produkcji filmowej, oba napisane przez praktyków. Pierwszy, Filipa Marczewskiego (reżysera i wykładowcy Gdyńskiej Szkoły Filmowej), rozeznaje aktualną sytuację regionalnych funduszy filmowych, które przed ponad dekadą były wielką nadzieją na znaczące uzupełnienie budżetów filmowych, a dziś – choć ich wkład w produkcję filmową jest nie do przecenienia – nadal pozostają nadzieją. Jakub Maj, producent i wykładowca Uniwersytetu Gdańskiego, opisuje aktywność zabezpieczania środków finansowych (*cash flow*) w produkcji filmów dokumentalnych ze szczególnym uwzględnieniem płynności finansowej.

O serialach premium, które dopiero od niedawna produkowane są przez polskie telewizje premium, pisze ze znanstwem Artur Majer.

Poza kontekst współczesny w zdecydowany sposób wykracza tekst Grzegorza Fortuny – autor z właściwą sobie swadą, ale i kompetencją, przedstawia w nim fenomen wciąż nie dość dobrze rozpoznany: polski rynek VHS przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku jako modelowy przykład dynamicznie, a zarazem nieco chaotycznie, rozwijającego się polskiego kapitalizmu.

Z kolei Andrzej Kopera w swoim oryginalnym pod względem tematu tekście sięga daleko poza granice rodzimej kinematografii, by opisać jedną z praktyk globalnego Hollywood, jaką jest wykorzystanie metod *big data* i *data science* w procesie produkcji i dystrybucji filmów amerykańskich. Napisałem „daleko”, ale czy niedługo również polski przemysł filmowy, dla zwiększenia efektywności i rentowności, nie będzie korzystał w sposób systemowy z tych metod? Czas pokaże.

Na koniec – nieco przekornie, bo tekst ten otwiera niniejszy tom – należy wspomnieć o kolejnym (to już tradycja naszej serii) szkicu Roberta Glińskiego, prowokacyjnie szukającym światłego producenta, kreatywnego współpracownika reżysera na polskim rynku filmowym. „Producent, prawdziwy współtwórca filmu, to marzenie każdego reżysera. Tylko ilu ich jest w Polsce?” – pyta raczej retorycznie i ze smutkiem Gliński. Czy rzeczywiście jest

Od redakcji

SCRIPT

tak źle? Ciekawe, co mieliby na ten temat do powiedzenia czy napisania polscy producenci, choćby tacy jak szefowie Opus Film lub Aurum Film? Może odpowiedzą? Na pewno udostępniemy im nasze łamy.

Krzysztof Kornacki, Leszek Kopec

W następnym zeszycie:
Sztuka operatorska

Wydawnictwo
Uniwersytetu Gdańskiego

ISSN 2545-2169

ISBN 978-83-8206-129-1

ISBN 978-83-947907-4-5

